Bu Bayramın Sosyolojisinde;
"Güzelleme-siz Gözlenenler!"

Dr. Öğr. Üyesi Mustafa KARAAĞAÇLI
G.Ü. Gazi Eğitim Fakültesi, EBB Öğr. Üyesi.

1.Bayramların İklimi

- Bayramlar, bireysel ve toplumsal ölçekli özel günlerdir.
- Bayramların özünde dayanışma ve paylaşma duyguları vardır.
- Bayramlar, ulusal ve manevi inançlar temelinde bilinir, algılanır ve kutlanır.
- Bayramlar, görülenler-görenekler, getirilenler-geleneklerle bir ve bütün yaşanır.
- Bayramlar, sosyolojik sevgi ve saygı temelli kutlamalardır.

2.Bayramların Formasyonları

Türkiye Coğrafyası'nda bayramların (1)Manevi ve (2)Ulusal formasyonları vardır.

Anılan her iki formasyonlu bayramlar, "ortak kutlama günleridir." Yurttaş bireyleri bir araya getiren farklı günler ve anlardır.

Manevi Bayramlar; Manevi duyguların yaşandığı ve ön planda olduğu Ramazan ve Kurban özneli günlerdir.
Ulusal Bayramlar; Tarihsel kesitte ulusun ontolojisini ve sosyolojisini etkileyen önemli kilometre taşlarının değer verilip tüm ulus tarafından kutlanmasıdır.

Türkiye Anadolu Coğrafyası'nda Ulusal Bayramlar, tam bağımsızlık, cumhuriyet, demokrasi, manda kabul etmeme, özgürlük ve laik yaşam tarzının tarihsel temelde hem imge hem de simgeleridir.

Türkiye Anadolu Coğrafyası'nda Ulusal Bayramların ana özneleri ve anlamları şöyledir:
- **23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı:** Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin açılışı ve çocuklara armağan edilen bayramdır.
- **19 Mayıs Atatürk'ü Anma, Gençlik ve Spor Bayramı:** Mustafa Kemal Atatürk'ün Samsun'a çıkarak Milli Mücadele'yi başlattığı gündür.
- **30 Ağustos Zafer Bayramı:** Kurtuluş Savaşı'nın kesin zaferle sonuçlandığı Dumlupınar Meydan Muharebesi'nin anısına kutlanır.
- **29 Ekim Cumhuriyet Bayramı:** Türkiye Cumhuriyeti'nin ilan edildiği gündür.
- **15 Temmuz Demokrasi ve Millî Birlik Günü:** 2016 yılındaki demokrasi ikliminin ve şehitlerin anıldığı gündür.

3.Bayramların Sosyolojisinde Güzelleme-siz Belirenler!

Bayramların sosyolojisi, kutlama pratiklerinin ve tavırların toplumsal yapıyı nasıl inşa ettiğini, koruduğunu ve dönüştürdüğünü içerir.

Bayramlar sosyolojik olarak, toplumsal hafızayı tazeleyen, bireyleri ortak ve evrensel değerlerle birleştiren ve aidiyet duygusunu güçlendiren işlevsel sosyal araçlardır.

Çünkü; bayramların sosyolojisine bakıldığında;

- Toplumsal bütünleşmeyi öne çıkarır.
- Toplumsal dayanışmayı geliştirir.
- Kolektif belleği ve pratikleri pekiştirir.
- Sosyo-kültürel mirasın aktarılmasını sağlar.
- Tarihin kuşaktan kuşağa aktarılmasını sağlar.
- Sosyal hiyerarşiyi ve sınıfsallığı "geçici olarak yumuşatır."
- Varsıl-yoksul eşitsizlik gerçeği "sadece birkaç günlüğüne rafa kalkar."
- Yapay zekayla manevi işlerin "yürümeyeceği görülür."
- Ekmeği yemeği "kim yapacak" sorusu somutlanır.
- Post kapitalist toplumun adaletsiz gelir dağılımları gün gibi ortaya çıkar.
- Yüksek enflasyonist lekelerle, "herkesin bayramının eşit olmadığı görülür."

4.Bayramların Öznesi; "İnsandır"

Yaşanılan bu bayram günleri, he işin ve aşın temelinin insan olduğunu bir kez daha gösteriyor. İnsan öznesi temele alınınca gezegende yaşanılan evrensel savaşlar, ırksal katliamlar, sınıfsal nepotizm halleri "bu bayramda da neden devam ediyor? kilit sorusunu gündeme getiriyor.

Ulusal ölçekte, tuhaf siyasetin bayram, seyran ve özel gün iklimi tanımaması da ayrı bir ahlaki sorun oluşturuyor.

Bayramlar; Anadolu otantiğinde; ziyaretlerin ve büyüklerin ziyaret edildiği, çocukların sevindirildi, sofraların ve yemeklerin paylaşıldığı, yardımlaşmanın arttığı ve bayram temizliklerinin yapıldığı özel önem ve değerli günler olması gerekiyor.

İnsanın her bağlamda gereksinim duyduğu "hak, hukuki, adalet ve sosyal eşitlik" ikliminin daha özenli uygulanması aslında "insana verilen en kıymetli bayram armağanlarından olacaktır."

5.İktidarların En Önemli Bayram Hediyesi; "Halkı Egemen Yapmaktır"!

Toplumsal yapının temelini devletin ise tümelini oluşturan "siyasal ve reel politik tercihlerin ve seçilmiş davranışlarının "Bayram Coşkusuyla karşılanması için iktidara egemen olanların "halkın egemenliğini dikkate almaları, Atatürk ve arkadaşlarının kurduğu Cumhuriyetçi Demokrasi'ye uygun olacaktır."

Çünkü; Cumhuriyetçi Demokrasi'nin gelişmesi (1)Yasama, (2)Yürütme ve (3)Yargı temelli güçler ayrılığının tam olarak uygulanması, bireysel ve toplumsal hakları, hukukları, reel politik işleri de daha anlamlı ve demokratik yapacaktır.

Sosyolojik olarak da, insan temelli bayramlar **Toplumsal Dayanışma ve paylaşma" değerlerini de yaşatmasıyla** Emile Durkheim'**in** vurguladığı toplumun "kolektif bilincini" pekiştirecektir.

6. Sözün Sonunda; "İyi Bayramlar"

Bayramların özüne ve iklimine uygun kutlanması dileğiyle; "mutlu, sağlıklı, adaletli, hakça paylaşımcı, insan hakları temelli, ve sosyal eşitlikçi bayramlar olsun."

Etiksel Gerekçe ve İlke

Burada yer verilen görüşlerde herhangi bir intihal ve manipülasyon yapılmadığından, yapılan alıntılarda kaynak gösterilmesi etiksel olarak uygun olacaktır.

İletişim ve Erişimi
Dr. Öğr. Üyesi Mustafa KARAAĞAÇLI
T.C.Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi, EBB Öğretim Üyesi
e-posta-1: mkara@gazi.edu.tr
e-posta-2: mustafakaraagacli80@gmail.com
Web-1 : w3.gazi.edu.tr/~mkara
Web-2 :https://avesis.gazi.edu.tr/mkara
ORCID :https://orcid.org/0000-0003-3488-1021

Süren Yayın Ortamları ve Portalları
Futbol-spor-yorum :www.yurtspor.com.yazarlar
Eğitim,sosyoloji ve güncel:www.mektepligazete.com.köşeyazıları
Bilim-araştırma :www.mektepligazete.tebeşirbülten.com
Konuk yazarlığı-1 :www.bcp.org.tr
Konuk yazarlığı-2 :www.derslerdergisi.comr
Tüm yayınlar blogu :mustafakaragacli.blogspot.com

Bilişim Medyaları
Facebook-1 :Kirizma
Facebook-2 :Mustafa Karaağaçlı
X :M_Karaagacli_
İnstagram :mustafakaraagacli1
Youtube kanalı:http://www.akademikada.youtube.com/@